

Базарбаева З., Құмғанбаев Ж.

Халықаралық Тараз инновациялық институты, Қазақстан

АҚШ-тың КСРО-ға қарсы неміс агрессиясына реакциясы

Германия мен оның бірлестіктерінің КСРО-ға шабуылы АҚШ-тың қоғамдық-құқықтық орталарында кең және бірнеше рет реакция тудырды. 1941 жылғы 22 маусымдағы ағартуға алғашқы реакциялар, олардың талдаулары мен түсіндірмелері Батыс баспасөзде шабуыл жасалған күні жасалды. Рас, ағылшын тіліндегі журналдардың салыстырмалы түрде аз жарнамасы сенсациялық жаңалықты жариялай алды. Сонымен, "Янгстаун Виндикаторында" (Огайо) басылымның көп бөлігі үлкен аудармамен "Гитлер Ресеймен соғыс бастады. Ұрыстағы танктер соғыстың басталуына арналды. Американдық журналистер іс жүзінде қосымша ақпараты жоқ, саяси жазбалардың ықтимал себептері мен салдарын талдауға назар аударды. Режиссерлер де, ықпалды адамдар да осылай жасады

Бірінші топтың журналистеріне жақында қол қою туралы Заңның (Молотов-Риббентроп пактісі) жариялануы Кеңес Одағының қарызымен байланысты екендігі айтылды. Сонымен, Британдық тілші Уильям Стоунман:"Гитлер Ресейді диктатор Сталиннің ықтимал шабуылынан қорқып суреттеді"деп жазады. "Чикаго күнделікті Трибуна" Гитлер көрмесінің науқанның басталуы және аудармадан басталуы туралы толық мәтінін келтіреді:"Риббентроп сенімді - Ресей соғыс алғысы келді".

Роберт Кремер Вашингтон пост "өзін-өзі растайды:" әлем нацистік-кеңестік қақтығысты көптен күткен. Сталиндік баспасөз неміс тілін кеңес шекарасы бойымен ұзақ уақыт жүргені үшін кек алды - ал Қызыл Армия "маневрде"тұрды. "Сарасота Геральд-Трибун" нацистер мен Ресей - маскалары бұзылды" деген ұлы передовицада Гитлер мен Сталиннің қарама-қарсы айыптауының нұсқасын қорғады, оның юрисдикциясы 1930-1940

жылдардың басындағы халықаралық қатынастар тарихынан фактілерді таңдау тенденциясын көрсетті. Әдетте, бірнеше журналдардың баспагерлері соғыс себептері туралы пікірлерінде нацистік көшбасшының мәлімдемесін ұстанды.

1941 жылы маусымда Гитлер КСРО-ға қарсы агрессияны куәландырады және Германияның КСРО-ның стратегиялық ресурстары мен аумағын құру туралы 1939 жылғы пактіні бұзғанын көрсетеді. Білу үшін, бұқаралық ақпарат құралдарында Гитлердің "Шығыстағы тіршілік ету ортасы" туралы көпшілік мәлімдемесінен алынған сөздері ғана емес, сонымен бірге Кеңес Одағының географиясы мен экономикалық ресурстарының жоғары бағасы, картографиялық материалдармен безендірілген - АҚШ пен Ұлыбритания жұртшылығы соғыстың негізгі себептерін көрсетуді жалғастыруға мүмкіндік алды. Сонымен, Милуоки Джорнелдің бірінші томында (Висконсин) КСРО-ның еуропалық бөлігінің картасы бейнеленген, онда майдан, теміржол желілері, сондай-ақ маңызды табиғи ресурстар алынды. Осы материалдарға сүйене отырып, американдық журналистер суретке түсті-Гитлердің басты мақсаты-Украина. Сол қамалға 22-23 маусымда олардың Британдық әріптестері келді.

1941 жылғы маусым Польшаға қарсы соғыстың басталуы байланысты немістердің жалпы жерлерін талдауға арналған. Газеттің шығуы біркелкі-нацистер "Ресей империясы" үшін соғыс басталуының жағымсыз тұстарын бұрмалаған. Дәл осындай тұжырымды Лос-Анджелес Таймс шолушысы Джордж Элиот жасады, ол былай деп жазды:"Гитлерге соңғы жеңіс үшін кеңестік ресурстар қажет, сондықтан жаңа соғыс басталады". Дәл осы жағдай болашақта Гитлердің агрессиясының себептеріне байланысты АҚШ пен Ұлыбритания баспасөзі үшін маңызды болды.

Осы директиваның газеттерімен тығыз байланыста Германияның шабуылы кезінде Кеңес Одағында жұмыс істейтін шетелдік журналистердің материалдары болды. Ассошиэйтед Пресс қызметкері Генри Кэссиди сәтсіз шабуылдан қалай шошып кеткені туралы және бірден Нью-Йорк Таймс және

Нью-Йорк Геральд Трибюнасы ауылдарында УДСР-дің оң бейнесін жасау жұмысына қатысқаны туралы жазады. Көптеген жылдар бойы Мәскеуде жұмыс істеген Генри Шапиро өзінің дәптерінде кенеттен шабуылдың алғашқы енгізілгенін атап өтті және 22 маусымдағы ағарту туралы алғашқы мақала жазды. Басқа қызметкер

Маусым мынаны сипаттайды: "енді бізге Гитлер соғыстан ұтылатыны белгілі болды". Ұқсас бағалауға журналист, болашақта АҚШ әскери ақпараттық бюросының қызметкері Уоллес Карролл келді. КСРО-да жұмыс істеген американдық БАҚ өкілдері соғыстың себептері мен ықтимал салдарын байыпты бағалап қана қоймай, кеңес-герман майданының білім беру процесінде американдық қоғам үшін негізгі ақпарат көзі болды.

Американдық қоғамдағы соғыстың алғашқы күнінде баспасөз беттерінде Германияның тамақтануы мен шабуылға реакциясы, сондай-ақ Кеңес Одағының декларациясы туралы маңызды сұрақтар пайда бола бастады деп қорытынды жасауға болады. Орталық мәселе КСРО-ның батыстағы әскери көмегі болды-Гитлердің жаңа агрессиясы американдық және британдық қоғамды бірден жақтаушыларға бөліп, КСРО-ның көмегін қорлады. Сенсациялық жаңалықтарға алғашқы реакциядан кейін, 23-24 маусымда Кеңес-Герман конференциясының рейтингісінде АҚШ-тың қоғамдық-саяси күштерінің даму процесі басталады. Қоғам мен саясаткерлер скептиктерге немесе "русофобтарға" айналды, олар КСРО-ның тез арада жеңілуін, КСРО мен АҚШ арасындағы тығыз ынтымақтастықты, сондай-ақ қозғалысқа мұқтаж, соғысты дамытудың кез-келген нұсқасын қолданатын прагматиктерге айналды.

Соғыстың алғашқы күндерінде скептиктер американдық баспасөзде, сондай-ақ саясаткерлер арасында ерекше күшті ұстанымдарды қабылдады. 1939-1941 жылдар аралығында Батыста жоғары саяси ортада Кеңеске қарсы өте белсенді риторика болды, оның таралуы (буллит в., а., л. Гру) УДСР халықаралық қауіпсіздікке басты қауіп деп санайды. Маусым айында олар

КСРО-да Балтық жағалауы елдері мен Финляндиямен байланысты саясаттың салдарынан агрессорды көрді.

Черчилльдің КСРО-ның көмегі туралы негізгі сөзі сенімсіздік пен күмән тудырды, сонымен қатар скептиктер арасында қатты сынға ұшырады. Атап айтқанда, кейбір американдық БАҚ: "Ұлыбритания Ресейге көмектеседі, бірақ мұны АҚШ жасау керек пе?". Маусым Бұл сұраққа Гитлердің Шығыстағы кез-келген әрекеті "біздің" жетістіктеріміз бен Ұлыбританияның көмегін көрсетеді деп жауап берді, сондықтан сізге тек Черчилль көмектесуі керек. Конгрессмен Джордж (Джорджия) сонымен бірге Гитлер тек керемет шаралар қабылдағанын айтып, КСРО-ның көмегіне күмәнмен қарады. Сенатор Шипстед (Миннесота) өзекті сұраққа жауап бере отырып, біршама наразылық білдірді: КСРО-мен одақ " бұл Сталин қазір демократия үшін күресіп жатыр дегенді білдіре ме?». Сенатор үшін жауап ашылды. Индиана конгрессмені Р. Грант: "КСРО-ның АҚШ-тың кез-келген көмегі коммунистік режим мен репрессияның юрисдикциясына әсер етер еді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Советско-американские отношения во время Великой Отечественной войны, 1941 -1945: Документы и материалы. В 2-х т. Т. 1. 1941-1943. М., 2004. С. 80-82.
2. Черчилль У. Вторая мировая война. Том. IV. Пер. с англ. М. 2018
3. Секретная переписка Рузвельта и Черчилля в период войны / Пер. с англ. Ред. Ф. Лоуэнхейм, Г. Лэнгли, М. Джонас. М., 2015.
4. Советский Союз на международных конференциях периода Великой Отечественной войны 1941-1945 гг. Московская конференция министров иностранных дел СССР, США и Великобритании (19 - 30 октября 1943 г.). Сборник документов. М., 2012.